Met de helikopter naar het verschil tussen leven en dood

Werken als MMT-verpleegkundige: snelheid, scherpte en samenwerking in de frontlinie

Wanneer elke seconde telt, komt het Mobiel Medisch Team (MMT) in actie. Met een helikopter of auto (speciaal MMT-voertuig) brengt het team het ziekenhuis letterlijk naar de straat. Voor een MMT-verpleegkundige betekent dat werken buiten de muren van het ziekenhuis, midden in de realiteit van acute incidenten. De basis voor dit werk wordt vrijwel altijd gelegd binnen het Erasmus MC. De loopbaan van SEH-MMT-verpleegkundige Gert Hak begon op de afdeling Traumatologie, daarna op de Intensive Care, gevolgd door werk op de Spoedeisende Hulp.

Werken in de buitenwereld

De brede klinische ervaring van Gert bleek essentieel voor de functie: “Die scherpe klinische blik heb je nodig: het vermogen om snel te beoordelen of de situatie van de patiënt levensbedreigend is of niet.” De stap naar het MMT ontstaat niet plotseling, maar groeit geleidelijk. “Door collega’s in actie te zien en door ervaring op te doen in acute settings, ontstaat het besef dat dit werk mogelijk bij je past. Als in de vacature het persoonlijke plaatje klopt, volgt een intensieve selectieprocedure waarin alleen de meest geschikte kandidaten doorgaan.” Wat voor Gert het werk aantrekkelijk maakt, is de combinatie van complexiteit, autonomie en directe impact. “Je werkt niet langer in een gecontroleerde ziekenhuisomgeving, maar op straat, samen met andere hulpdiensten, op moeilijk bereikbare plekken of midden in acute noodsituaties.”

Selectie en voorbereiding

De selectieprocedure voor MMT-verpleegkundigen is streng. Kandidaten worden niet alleen beoordeeld op medische kennis, maar ook op psychologische geschiktheid en functioneren onder extreme druk. Assessments vormen een belangrijk onderdeel van de selectie en brengen kwaliteiten en zwaktes scherp in beeld. Na de toelating begint een intensief opleidings- en inwerktraject. Nieuwe verpleegkundigen vliegen eerst mee onder begeleiding van ervaren collega’s. Tijdens deze zogenaamde lijntraining leren zij de werkwijze, communicatie en besluitvorming in realistische situaties. “Pas na meerdere positieve beoordelingen mag je zelfstandig werken binnen het team. Daarnaast volgen aanvullende trainingen zoals veiligheid, brandbestrijding en specifieke luchtvaartprocedures. Ook op het werken in de nacht word je voorbereid en getoetst.” Het geheel maakt duidelijk dat het MMT geen standaard functie is, maar een rol waarin verpleegtechnische expertise, medische kennis en werken onder druk samenkomen.

De kracht van een duobaan

MMT-verpleegkundigen combineren hun werk met een functie binnen het ziekenhuis op de SEH of als ambulanceverpleegkundige. Deze duobaan levert een unieke vorm van kruisbestuiving op die zowel de acute zorg op straat als de zorg binnen het ziekenhuis versterkt. De ervaring die je opdoet bij het MMT - het snel analyseren van complexe situaties, het werken met beperkte middelen en het durven nemen van beslissingen onder hoge druk - neemt Gert mee terug naar de SEH. “Je leert scherper prioriteren en sneller handelen, met een sterk ontwikkeld gevoel voor urgentie. Tegelijkertijd breng je vanuit het ziekenhuis juist weer verdieping mee naar het MMT: uitgebreide kennis van ziektebeelden, behandeltrajecten en de continuïteit van zorg na de acute fase.”

Werken als co-piloot

Een MMT bestaat uit een piloot, een (kinder)anesthesioloog/intensivist of traumachirurg en een ervaren SEH- of ambulanceverpleegkundige. Elk teamlid heeft een duidelijke rol, maar succes hangt volledig af van samenwerking. De MMT-verpleegkundige fungeert tijdens de vlucht als co-piloot. “Planning, navigatie, check-lists doorlopen, een landingsplek bepalen en de veiligheid rondom de helikopter behoren tot mijn takenpakket. Al tijdens de vlucht wordt informatie verzameld en besproken. We denken als team vooruit en bereiden ons mentaal voor op de situatie ter plaatse.” De informatie van de meldkamer en ambulance vormt de basis: Wat is er gebeurd? Wat is de toestand van de patiënt? Wat kunnen we verwachten? “Op basis daarvan maken we een plan. Het kan gaan om complexe handelingen zoals intubatie onder medicatie, toediening van bloedproducten of ondersteuning van de circulatie met medicatie of extracorporele membraanoxygenatie (ECMO).”

Beslissen onder grote druk

Eenmaal ter plaatse werkt het MMT nauw samen met ambulancepersoneel, brandweer en politie. De ruimte is vaak beperkt en de omstandigheden zijn verre van ideaal. Juist daar komt het aan op efficiëntie en besluitvaardigheid. Soms betekent dit dat er direct gehandeld moet worden zonder uitgebreide voorbereiding. “Als verpleegkundige speel je hierin een actieve rol, niet alleen uitvoerend, maar ook adviserend. Je fungeert als klankbord voor de arts en denkt continu mee. Als iets niet klopt, moet je dat direct benoemen. Deze ‘speak up’-cultuur is cruciaal. Het verschil tussen wel of niet ingrijpen kan levensreddend zijn.” Tijdwinst is een belangrijk kenmerk van het werk. De helikopter brengt medisch gespecialiseerde zorg snel ter plaatse en meestal rijdt de MMT-arts na de eerste stabilisatie van de patiënt in de ambulance mee naar een gespecialiseerd centrum. Indien nodig wordt de patiënt per helikopter vervoerd, wat in veel situaties het verschil maakt voor de uitkomst.

Ruimte voor verwerking en leren

Na een inzet vindt altijd een korte evaluatie plaats waarin het team de inzet bespreekt. Aan de hand van een checklist kijken ze wat goed ging, wat beter kan en welke keuzes gemaakt zijn. Daarnaast is er nadrukkelijk aandacht voor de mentale impact. “Werken bij het MMT betekent dat je regelmatig wordt geconfronteerd met ernstige trauma’s, onverwachte situaties en soms ook verlies. Het is belangrijk dat er ruimte is om ervaringen te verwerken.” Peer support en collegiale gesprekken spelen hierbij een belangrijke rol. Door ervaringen te delen en samen terug te kijken, ontstaat zowel emotionele verwerking als professionele groei. De debriefing is niet alleen gericht is op emotionele ondersteuning, maar ook op leren en continue verbetering. "We kijken naar technische aspecten, besluitvorming en samenwerking. Daar zie ik voor de SEH nog wel kansen voor verdere verbetering. Door de focus op doorstroming en continuïteit, staat reflectie er soms onder druk, terwijl korte, gerichte debriefings waardevol zijn voor zowel het team als de kwaliteit van zorg. Ook de ‘speak up-cultuur’ is iets waarin de SEH nog verder zou kunnen ontwikkelen. Het actief stimuleren van het uitspreken van zorgen, ongeacht hiërarchie, draagt bij aan patiëntveiligheid, teamdynamiek en levenslang leren.”

Maximale impact in minimale tijd

Werken bij het MMT is intens en vraagt veel van professionals. Tegelijkertijd biedt het een unieke kans om je te ontwikkelen op zowel verpleegtechnisch, medisch, als persoonlijk vlak. “Je leert snel schakelen, effectief communiceren en onder druk beslissingen nemen. Ik gun meer SEH-collega’s zo’n duobaan, want de impact van het werk is groot. Je opereert op momenten waarop het er écht toe doet. Op de plaats waar het verschil wordt gemaakt tussen stabiliteit en verslechtering, tussen leven en dood.” Met hun expertise, snelheid en samenwerking brengt het MMT het ziekenhuis naar de patiënt, een cruciale schakel in de keten van (de) acute hulpverlening. En precies daarin ligt de kracht van het vak: handelen waar het telt, met maximale impact in minimale tijd.

Onno Helder